

Marta Szemberg

Wydział Współpracy Międzynarodowej
Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

Magdalena Wantuch

Wydział Kontroli Jakości Handlowej Artykułów
Rolno – Spożywczych i Środków Produkcji
Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

Krzysztof Rutkowski

Zakład Przechowalnictwa i Przetwórstwa
Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa.

Warszawa, 24 marca 2005r.

**Sprawozdanie
z 51 Sesji Branżowej ds. Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw**

Genewa, 8-11 marca 2005 r.

1. Otwarcie sesji

Sesję otworzyła pani Carol Cosgrove-Sacks, dyrektor Wydziału Rozwoju Handlu EKG/ONZ. Przywitała delegatów w Genewie na 51 Sesji Branżowej ds. Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw w imieniu kierownika Sekretariatu EKG/ONZ pani Brigidy Schmögnerovej.

Pani Carol Cosgrove-Sacks poinformowała delegatów o wynikach się corocznej sesji Europejskiej Komisji Gospodarczej (ECE)¹ oraz o niezależnej przeprowadzonej ocenie EKG/ONZ, która miała miejsce w 2005 r. Celem powyższego przeglądu było sprawdzenie w jakich dziedzinach i obszarach działania różne organizacje Narodów Zjednoczonych mają wspólne interesy. Powiedziała ona, że ocena ta została pozytywnie odebrana i wiele krajów i organizacji wyraziło przydatność pracy nad normami ds. jakości dla produktów rolnych. Zespół biorący udział w tym przeglądzie jest w stałym kontakcie z wszystkimi członkami i w razie jakichkolwiek pytań delegacje są proszone o kontakt.

Pani Carol Cosgrove-Sacks poinformowała również, że na corocznej sesji EKG/ONZ poproszono wszystkie międzynarodowe organizacje o wyrażenie swojej opinii w jaki sposób mogą poprawić swoją aktywność. Powiedziała, że w obszarze dotyczącym norm jakościowych dla produktów rolnych w ostatnich latach odbyło się dużo pożytecznych spotkań i w związku z tym ma świadomość, że właśnie w tej jednej branży brakuje odpowiedniego programu pomocy. Grupa dysponuje bardzo ograniczonym budżetem na podróże dlatego jest potrzebna pomoc i bezpośrednia współpraca z innymi państwami i organizacjami.

---

¹ Economic Commission for Europe

Pani Dyrektor poinformowała delegatów o spotkaniu z panem Tontisirinem, dyrektorem Działu ds. Żywności i Odżywiania w FAO dotyczącym możliwości współdziałania pomiędzy pracą nad normami dla artykułów rolno-spożywczych a elektroniczną obsługą i przepływem dokumentów zalecanych przez Centrum Ułatwień Handlu i Elektronicznego Biznesu ONZ (UN/CEFACT). Podczas spotkania poruszono również problem elektronicznego podpisu.

Pani Carol Cosgrove-Sacks zaproponowała, że w przyszłości przedyskutuje z biurem Grupy Roboczej ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych (WP.7) i jej sekcji Branżowej ds. Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw (GE.1) i sprawę możliwości zorganizowania spotkania na wysokim szczeblu we współpracy z innymi organizacjami tj. FAO, WHO, IAEA oraz EAN.

Na zakończenie pani Dyrektor powiedziała, że ma nadzieję, iż wszystkie tematy zawarte w agendzie spotkania będą omówione a w szczególności nastąpi postęp w pracach nad normą dla jabłek, która będzie miała ważny wkład na spotkaniu Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Świeżych Owoców i Warzyw, które odbędzie się w maju w Meksyku.

Uczestnictwo

Sesji przewodniczył p. David Holliday (Wielka Brytania).

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele następujących państw: Belgii, Bułgarii, Czech, Chile, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Maroko, Niemiec, Nowej Zelandii, Polski, Słowacji, Szwajcarii, Szwecji, Węgier, Włoch, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Ponadto na sesji byli obecni przedstawiciele Komisji Europejskiej i Sekretariatu Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO, Systemu OECD oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych: COPA/COGECA, FRESHFEL, a także przedstawiciele Organizacji Producentów Owoców z Południowej Afryki. Lista uczestników jest do wglądu w Wydziale Współpracy Międzynarodowej GIJHARS lub wraz z raportem na oficjalnej stronie internetowej: www.unece.org/trade/agr/

Polskę reprezentowała pani Magdalena Wantuch specjalista w Wydziale Kontroli Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych i Środków Produkcji w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, pani Marta Szemberg specjalista w Wydziale Współpracy Międzynarodowej w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno –Spożywczych, gdzie prowadzony jest Polski Sekretariat ds. Współpracy z Grupą Roboczą EKG/ONZ ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych oraz pan Krzysztof Rutkowski Adiunkt w Zakładzie Przechowalnictwa i Przetwórstwa w Instytucie Sadownictwa i Kwiaciarnictwa.

Przyjęcie agendy

Proponowaną agendę sesji przyjęto z następującymi zmianami:

- dodano do agendy dok. TRADE/WP.7/GW.1/2005/1 - aktualna agenda
- INF.1 – typy handlowe dla melonów (dok. przygotowany przez Francję)
- INF.2 – jabłka (dok. przygotowany przez Francję)
- INF.3 – winogrona stołowe (dok. przygotowany przez Francję)
- INF.4 - winogrona stołowe (dok. przygotowany przez Węgry)

- INF.5 – jabłka (dok. przygotowany przez COPA/COGECA)
INF.7 - typy handlowe dla melonów (dok. przygotowany przez Szwajcarię)
INF.8 - typy handlowe dla melonów (dok. przygotowany przez Szwajcarię)
INF.9 – owoce kiwi (dok. przygotowany przez Stany Zjednoczone)
INF.10 – jabłka (dok. przygotowany przez Wspólnotę Europejską)
INF.11 – jabłka (dok. przygotowany przez Kanadę)
INF.12 – wiśnie i czereśnie (dok. przygotowany przez Kanadę)
INF.15 – jabłka (dok. przygotowany przez Kanadę)
INF.16 - ziemniaki (dok. przygotowany przez EUROPATAT)
INF.17 – świadectwa kontroli (dok. przygotowany przez Wielką Brytanię)
INF.18 – sprawy, które wyniknęły od czasu ostatniej sesji (dok. przygotowany przez Sekretariat)
INF.19 – jabłka (dok. przygotowany przez Organizację Producentów Owoców z Południowej Afryki)
INF.20 – jabłka (dok. przygotowany przez COPA/COGECA)
- usunięto z agendy dok. TRADE/WP.7/GE.1/2005/3,4,5,6,8,9,10,15.

2. Sprawy, które wyniknęły od czasu 50 Sesji Sekcji Branżowej.

- a) Delegaci wysłuchali informacji nt. spotkania Grupy Roboczej WP.7
- b) Reprezentantka Sekretariatu Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO poinformowała delegatów, że zaproszenia na 12 Sesję Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Świeżych Owoców i Warzyw, która odbędzie się 16-20 maja 2005 r. w Meksyku zostały wysłane, a potrzebne dokumenty są dostępne na stronie www.codexalimentarius.net. Komentarze dotyczące wymagań jakościowych i dojrzałości dla winogron stołowych, mogą być przesyłane do 15 kwietnia br.
- c) Delegat z Komisji Europejskiej poinformował, że norma dla awokado i śliwek będzie nieco zmieniona. Komisja Europejska opublikowała listę odpowiednich instytucji w celu ujednolicenia kontroli świeżych owoców i warzyw.
- d) Przedstawiciel systemu OECD „Stosowania Międzynarodowych Norm na Świeże Owoce i Warzywa” poinformował delegatów, że raport ze spotkania plenarnego, które odbyło się w październiku 2004 r. Bonn będzie wkrótce dostępny.

3. Propozycje zmian w tekście normy EKG/ONZ.

a) owoce kiwi (dok. INF. 9)

Delegacja USA zapoznała z treścią dokumentu INF.9 wskazując, że nie jest to propozycja zmian do obowiązującej normy, lecz jedynie informacja na temat sortowania według wielkości i pakowania owoców kiwi w USA.

b) melony (dok. INF. 1,7,8)

Na ostatniej sesji delegacje Szwajcarii i Francji zaproponowały, że wyjaśnią typy handlowe melonów występujących w normie, ponieważ są one stosowane w znakowaniu i wymaganiach dotyczących dojrzałości.

Delegacja Szwajcarii zaproponowała następujące zmiany w tekście normy:

- włączenie wyczerpującej listy typów handlowych w definicję produktu;
- stworzenie oznaczeń dla typów handlowych oraz nieobowiązkowych oznaczeń dla gatunków moreli.

W celu uzupełnienia tej propozycji delegacja Francji przedstawiła projekt przewodnika zawierający zdjęcia, opis i numery typów handlowych, który był opracowany przy

współpracy CTIFL². Prace nad powyższym przewodnikiem zakończą się jesienią 2005 r. i będzie on zawierał wszystkie możliwe typy handlowe melonów występujące na całym świecie.

Wiele delegatów wyraziło swoją przychylność na te propozycje, jednak nie zawarto konsensusu nt. włączenia listy typów handlowych dla melonów już teraz. Niektóre delegacje uważają, że lepiej będzie zawrzeć to w wyjaśnieniach znajdujących się w broszurach.

Ostatecznie wprowadzono pewne zmiany w tekście normy, które zostaną opublikowane jako Add.1 do Raportu.

Postanowiono, że na kolejnej sesji GE.1 będą dyskutowane następujące tematy:

- Omawiany będzie zrewidowany i uzupełniony przewodnik typów handlowych dla moreli, oraz delegaci zdecydują czy lista typów handlowych dla melonów ma zostać włączona do przewodnika.
- Delegaci będą wyjaśniać czy odmiana „GALIA” ma zastosowanie w wymogach dojrzałości dotyczących odmiany „CHARENTAIS”.

c) winogrona stołowe (dok. INF. 3,4)

Dokument przygotowany przez delegację Francji zawiera pewne propozycje zmian w normie, a mianowicie:

- zredukowanie do dwóch poziomów wymagań dotyczących dojrzałości (zawartość ekstraktu w stopniach Brix'a) i jeden dla kwasowości owoców - w związku z tym lista odmian pod względem dojrzałości owoców nie jest potrzebna;
- ustalenie minimum wagowego dla wszystkich odmian.

Większość delegatów była przychylna propozycji dotyczącej wymagań dla dojrzałości owoców, która wydaje się znacznie prostsza niż lista wszystkich odmian z wymaganiami dojrzałości, z którą było trudno przeprowadzać kontrolę.

Przedstawicielka FAO/WHO poinformowała, że podczas ostatniej Sesji Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Świeżych Owoców i Warzyw ustalono listę dla różnych odmian pod względem dojrzałości owoców oraz dla małych owoców w oparciu o listę zawartą w normie EKG/ONZ.

Delegacja Węgier wyjaśniła, że ich dokument jest częścią dokumentu przygotowanego przez Południową Afrykę i zawiera kilka zmian w liście odmian. Delegacja Szwajcarii poprosiła o poprawę listy odmian.

Sekcja Branżowa zdecydowała, aby zmiany dotyczące wymagań dla dojrzałości owoców przyjąć na okres próby jednego roku oraz wprowadzić zmiany zaproponowane przez Węgry i Szwajcarię w liście odmian.

Sekcja Branżowa postanowiła przełożyć dyskusję nt. uproszczenia lub możliwości usunięcia zapisu dotyczącego listy małych owoców na następną sesję.

4. Normy EKG/ONZ zalecane na okres próby.

a) jabłka

Tekst zalecenia kończy swój okres próbny w listopadzie 2005 roku. W czasie obrad Sesji podjęto dyskusję nad zagadnieniami dotyczącymi:

- Sortowania według wielkości owoców: określenie zależności wagi do średnicy owoców w celu określenia minimalnej wielkości owoców
- Wymagań odnośnie dojrzałości owoców
- Listy odmian

Sortowanie według wielkości

---

² Central Service / Inter-professional Technical Centre for Fruit and Vegetables

W przeddzień posiedzenia Sekcji Branżowej odbyło się spotkanie nieformalnej grupy roboczej, któremu przewodniczyła delegacja Nowej Zelandii. Grupa robocza proponuje przyjęcie określania minimalnej wielkości owoców przez ich masę zgodnie z obecnymi zaleceniami. Jednocześnie w celu zapewnienia wyrównania wielkości owoców w opakowaniu przedstawiciele grupy roboczej uważają, że łatwiejszym sposobem jest posługiwanie się średnicą owoców, niezależnie w jaki sposób dokonano sortowania.

Delegacja Francji stwierdziła, że ich zdaniem dla zapewnienia wyrównania wielkości owoców powinny w normie znaleźć się również wymagania odnośnie tolerancji wagowej. Wskazali oni również na możliwość wykorzystania w tym celu tabeli, która zostanie przedstawiona na następnym posiedzeniu Sesji.

W wyniku przeprowadzonych dyskusji Sekcja Branżowa zaproponuje Grupie Roboczej WP.7 przyjęcie uzgodnień dotyczących minimalnej wielkości zgodnie z obecnymi zaleceniami. Przedstawiciel Komisji Europejskiej stwierdził, że do zatwierdzenia tekstu w październiku, minimalna wielkość owoców w normie Komisji Europejskiej powinna być zgodna z zaleceniami zawartymi w normie EKG/ONZ. W związku z tym punkt 4 w stopce dokumentu powinien zostać usunięty.

Delegacja Nowej Zelandii zwróciła uwagę, że w związku z wprowadzeniem do tekstu normy sortowania według masy owoców, punkt w stopce normy zawierający zastrzeżenie dla Nowej Zelandii, Chile i Południowej Afryki powinien również zostać usunięty. Sekretariat potwierdzi wprowadzenie tej zmiany po uzyskaniu akceptacji strony Chilijskiej i Południowej Afryki (na Sesji nie było przedstawicieli delegacji tych krajów).

Dojrzałość jabłek

Przedstawiciel Komisji Europejskiej przedstawiając dokument (INF.10) wyjaśnił, że w związku z tym, iż wyraża on opinię większości członków UE, wkrótce może być on głosowany na posiedzeniu Komitetu Zarządzającego. Wyjaśnił również, że ujednoczenie norm Komisji Europejskiej i EKG/ONZ stwarza niebezpieczeństwo wprowadzania do obrotu niedojrzałych owoców. W związku z tym przedstawiona propozycja zawiera łatwe do zastosowania przez inspektorów wskaźniki pozwalające eliminować z rynku niedojrzałe owoce.

W odpowiedzi na zaprezentowany dokument delegacja Copa-Cogeca przedstawiła wyniki badań, przeprowadzonych we Włoszech i w Belgii, dotyczących dojrzałości i jakości sześciu odmian jabłek. Wskazali oni na istniejącą korelację pomiędzy wielkością owocu a zawartością ekstraktu. Podali również, że zawartość ekstraktu w jabłkach zależy w dużym stopniu od stosowania zasad dobrej praktyki w produkcji owoców. Wskazali przy tym, że ich zdaniem upowszechnienie tych zasad może być bardziej efektywne w utrzymaniu wysokiej jakości jabłek niż wprowadzanie minimalnych wartości zawartości ekstraktu do normy. Ponadto przedstawiciele Copa-Cogeca stwierdzili, że jest bardzo trudno definiować jakość dla pojedynczej wartości i wprowadzając do normy minimalną zawartość ekstraktu należy brać pod uwagę dużą zmienność tego parametru zależną od sezonu, lokalizacji, odmiany czy klonu. Uważają również, że w celu precyzyjnego wyznaczenia wartości ekstraktu konieczne są wieloletnie wyniki badań oraz ocena zachowań i preferencji konsumentów w różnych regionach.

Przedstawiciele Copa-Cogeca stwierdzili, że potrzeba więcej czasu (3 lata) na określenie parametrów jakościowych dla jabłek oraz oświadczyli, że mają w tym względzie poparcie WAPA (World Apples and Pear Association). Stanowisko to poparł również przedstawiciel Freshfel.

Następnie przedstawiciel Organizacji Producentów Owoców z Południowej Afryki przedstawił wyniki badań, wskazując na słabą korelację pomiędzy wielkością jabłek a zawartością w nich ekstraktu.

Przedstawiciel Komisji Europejskiej zgodził się, że jakość jest trudna do zdefiniowania, jednakże w propozycji przedstawionej przez Komisję Europejską podane są minimalne wartości ekstraktu, poniżej których owoce nie są akceptowane. Również z przedstawionych wyników badań wynika, że większość owoców osiąga wartości zaproponowane przez Komisję. Ponadto, przedstawiciel Komisji wskazał, że minimalne wymagania odnośnie dojrzałości potwierdziły swoją przydatność w innych normach.

Niektóre delegacje poparły propozycje zgłoszoną przez Copa-Cogeca, wskazując że dla niektórych odmian nie ma wystarczających danych oraz istnieje konieczność zdefiniowania procedur pobierania próbek.

Pozostałe delegacje wskazały, że wprowadzenie minimalnych wymagań odnośnie dojrzałości do normy umożliwi inspektorom podjęcie decyzji w wątpliwych sytuacjach. Delegacje te zwróciły jednak uwagę, że proponowane ustalenia powinny zostać włączone do normy na dwuletni okres próbny, by mogły zostać wypróbowane w praktyce.

Przedstawiciele polskiej delegacji wskazali, że w związku z tym, iż nie obserwuje się zbytniego zróżnicowania zawartości ekstraktu w jabłkach w zależności od miejsca pomiaru w miąższu owocu, nie jest konieczny zapis w normie, aby pomiar zawartości ekstraktu musiał być koniecznie wykonany w środkowej warstwie miąższu. Stwierdzili oni ponadto, że „smak” nie powinien być zawarty w minimalnych wymaganiach odnośnie dojrzałości jabłek, wskazując chociażby na duże zróżnicowanie smaku jabłek pochodzących z różnych warunków przechowywania. Ostatecznie delegaci zgodzili się na pozostawienie „smaku” w wymaganiach minimalnych jako szybkiej metody oceny jakości owoców. Jednakże, ocena smaku nie może być jedyną oceną decydującą o odrzuceniu partii owoców.

Ostatecznie Sekcja Branżowa zdecydowała zaproponować Grupie Roboczej:

Przyjęcie poprawionej norm EKG/ONZ z włączeniem rozdziału dotyczącego minimalnych wymagań odnośnie dojrzałości, ale bez zalecanych wartości ekstraktu, o treści:

„Jabłka muszą być dostatecznie rozwinięte i wykazywać satysfakcjonującą dojrzałość.

Rozwój i stadium dojrzałości jabłek musi pozwalać na kontynuację ich procesu dojrzewania tak by osiągnęły stopień dojrzałości właściwy dla danej odmiany.

W celu określenia minimalnych wymagań odnośnie dojrzałości można wykorzystywać następujące parametry (cechy morfologiczne (wygląd), smak, jędrność i indeks refraktometryczny (zawartość ekstraktu mierzona refraktometrycznie))”
(uwaga 1. w stopce dotycząca odmiany ‘Fuji’ pozostaje niezmienną).

Przyjąć jako nowe EKG/ONZ zalecenie na dwuletni okres przejściowy następujące minimalne wymagania odnośnie dojrzałości jabłek dotyczące zawartości ekstraktu:

„i, w przypadku pomiaru zawartości ekstraktu w miąższu, musi być on równy bądź większy niż 9 ° Brix. Jednakże, dla odmian ‘Annurca’, ‘Cripps Pink’, ‘Fuji’, ‘Golden Delicious’, ‘Pinova’, ‘Rafzubex’, ‘Rafzubin’ i ich mutanty wartość ta musi być większa bądź równa 10 °”.

Podjmując decyzję Sekcja Branżowa podkreśla wagę sprawdzenia w praktyce przedstawionych zaleceń jak również namawia przemysł do kontynuowania ich badań dotyczących jakości jabłek tak by po okresie próbnym można było podjąć decyzję bazując na wystarczającej liczbie danych.

Tekst normy i zaleceń zostanie opublikowany w załączniku 2 do raportu.

Lista odmian

Na ostatniej Sesji włączono tymczasowo do normy szereg nowych odmian. Ponieważ dotychczas nie dotarły dodatkowe informacje od krajów zgłaszających (Turcja i Litwa) dotyczące zgłaszanych odmian (np. 'Rubin' i 'Forele') Sekcja Branżowa prosi Sekretariat o zwrócenie się do ww. państw o wypełnienie formularza dotyczącego wprowadzanych do normy odmian jabłek (patrz TRADE/WP.7/GE.1/2004/25/Add.9). Ostateczny termin nadesłania informacji został ustalony na 1 października 2005, tak aby lista mogła być rozpatrzona przed spotkaniem Grupy Roboczej. Wtedy to Przewodniczący grupy GE.1 będzie mógł zalecić dalsze postępowanie.

Propozycja Francji dla Grupy Roboczej ds. Codex Alimentarius

Przedstawiciel delegacji Francji poinformował, że złożył on propozycję nieformalnej grupie roboczej powołanej w ramach Komitetu Komisji Kodeksu Żywnościowego (KKŻ) ds. Świeżych Owoców i Warzyw przyjęcia tych samych wymagań odnośnie dojrzałości, które podane zostały przez Komisję Europejską w INF.10 jak również uproszczenia wymagań odnośnie minimalnej wielkości. Powiedział również, że grupa robocza KKŻ nie uwzględniła tych propozycji.

Sekcja Branżowa stwierdziła, że ta propozycja może być poruszona na następnej sesji.

b) jagoda czarna i borówka wysoka

Dokument złożony przez Sekcję Branżową do Grupy Roboczej został przyjęty jako zalecenie na jednoroczny okres próbny, do listopada 2005 w związku z koniecznością uzgodnienia poprawnego nazewnictwa „Bilberries” i „Blueberries” w różnych językach. Delegacja Francji i Sekretariat zasięgnęli informacji na temat poprawnego użycia nazw w różnych krajach, w których uprawia się owoce tych gatunków. Przedstawiciel Francji stwierdził, że z dotychczas otrzymanych odpowiedzi wynika, że jest pewne zamieszanie w nazewnictwie tych gatunków w różnych państwach. Pełny raport będzie dostępny na następnej Sesji.

Sekcja Branżowa zdecydowała zaproponować Grupie Roboczej wydłużenie okresu próbnego o jeden rok tj. do listopada 2006.

c) ziemniaki wczesne i późne

Tekst zalecenia kończy swój okres próbny w listopadzie 2005 roku. Tekst połączonej normy dla ziemniaków wczesnych i późnych (TRADE/WP.7/GE.1/2004/7) został zaakceptowany jako zalecenie EKG/ONZ na okres próbny jednego roku, aby umożliwić nadsyłanie komentarzy zainteresowanym stronom.

Propozycja delegacji Francji dotycząca wniesienia poprawek do normy została zaproponowana nieformalnie podczas ostatniej sesji Sekcji Branżowej, a teraz została udostępniona jako oficjalny dokument.

Sekcja Branżowa postanowiła najpierw przedyskutować status zalecenia a następnie zaproponować poprawki do tekstu normy.

Status zalecenia

Organizacja EUROPATAT, reprezentująca handel w 17 krajach, wskazała Sekretariatowi, że część ich członków nie jest przychylna połączeniu tekstów norm na ziemniaki wczesne i późne w jedną normę i przekazała pisemne stanowisko w tej sprawie (INF. 16).

Uważają oni, że wczesne i późne ziemniaki stanowią dwa oddzielne produkty (ze względu na okres produkcji, zdolności przechowalnicze, czas sprzedaży, fizyczną charakterystykę), które mają dwa odrębne kody celne. Proszą o utrzymanie dwóch oddzielnych norm na ziemniaki wczesne i późne i zaznaczają, że EUROPATAT zajął to stanowisko jednomyślnie. Uważają, że połączenie dwóch norm w jedną może stwarzać rozbieżności zarówno dla inspektorów jak i na poziomie konsumentów.

Delegacja Francji, poinformowała, że zasięgnęła informacji, na podstawie których, wątpli w zasadność stanowiska reprezentowanego przez EUROPATAT w INF. 16.

Liczni delegaci poinformowali, że są zaskoczeni pozycją reprezentowaną przez przedstawicieli branży, ponieważ w ich krajach funkcjonują wspólne normy dotyczące ziemniaków i nie stwarza to żadnych problemów.

Niektórzy delegaci dodali, że konsultowali połączenie tekstów dwóch norm z organizacjami narodowymi i nie wyraziły one żadnego sprzeciwu.

Wspomniano również, że wytyczne dla handlu stworzone przez EUROPATAT były wspólne dla ziemniaków wczesnych i późnych oraz, że normy EKG/ONZ często zawierają produkty z dwoma różnymi kodami celnymi w jednej normie (np. norma na cytrusy) i nie powoduje to żadnych problemów.

Stwierdzono, że prawdopodobnie zaszło jakieś nieporozumienie co do zamiarów Sekcji Branżowej odnośnie połączenia norm na ziemniaki, ale z powodu nieobecności przedstawicieli EUROPATAT nie można było tego wyjaśnić.

Niektórzy delegaci oznajmili, że połączona norma na ziemniaki była przedmiotem dyskusji od dłuższego czasu i że podczas okresu próbnego nie pojawiły się żadne problemy stąd powinna zostać przedstawiona Grupie Roboczej do akceptacji jako zrewidowany tekst normy EKG/ONZ. Wspomniano również, że System OECD opracował broszurę interpretacyjną dla ziemniaków i czeka na decyzję EKG/ONZ.

Inni delegaci uważali, że należałoby jeszcze raz skonsultować z przedstawicielami branży połączoną normę na ziemniaki i podjąć jeszcze jedną próbę wyjaśnienia członkom organizacji EUROPATAT intencji połączenia norm na ziemniaki w jedną wspólną normę.

Po krótkiej dyskusji Sekcja Branżowa zdecydowała zaproponować Grupie Roboczej wydłużenie okresu próbnego dla zalecenia o jeden rok. Stanowisko Sekcji Branżowej polecono zaprezentować na spotkaniu organizacji EUROPATAT.

Zmiany do tekstu normy

W swoim dokumencie delegacja Francji zaproponowała szereg zmian do tekstu normy, szczególnie do wymagań minimalnych oraz prezentacji klas jakości opartej na definicjach zawartych w normie narodowej.

Delegacja Niemiec poinformowała, że ich krajowa norma na ziemniaki również zawiera klasy jakości, ale ich definicje nie zostały oparte na układzie normy, ale na tolerancjach dotyczących wad ziemniaków. Uważają, że wady kształtu i koloru są mniej ważne w handlu ziemniakami, może z wyjątkiem rynków niszowych. Oznajmili również, że decyzja

o wprowadzeniu poprawek do normy nie powinna zostać podjęta pośpiesznie, jako że System OECD czeka na decyzję EKG/ONZ zanim rozpocznie publikację broszury dotyczącej ziemniaków, która znajduje się już w zaawansowanym stadium przygotowań.

Dodali jednocześnie, że korzystnie byłoby przedyskutować powyższe kwestie w Grupie Roboczej, aby sprawdzić, czy możliwe jest uczynić normę bardziej przejrzystą dla przedstawicieli branży, która odpowiadałaby sytuacji w krajach, które wyróżniają i nie wyróżniają klasy jakości dla ziemniaków.

Kilku delegatów poinformowało, opowiedzieli się za pozostawieniem dotychczasowej normy.

Sekcja Branżowa zdecydowała o utworzeniu nieformalnej grupy roboczej w celu przedyskutowania kwestii ziemniaków (przedstawiciele Francji i Niemiec). Wszystkie delegacje zostały poproszone o dostarczenie delegacji Francji norm krajowych i przyłączenie się do prac grupy.

d) śliwki

W swoim dokumencie (TRADE/WP.7/GE.1/2005/13) delegacja Niemiec zaproponowała rozwiązanie kwestii związanych z tzw. międzygatunkowymi hybridami (*ang. inter – specific hybrids*) pochodzącymi od śliwek i moreli. Zaproponowali wymienić w normie międzygatunkowe hybridy w definicji produktu, ale jako odmiany wielko-owocowe, nie zamieszczając w aneksie szczegółowej listy hybrid. Byłoby to wskazówką dla inspektorów, żeby kontrolować te produkty, jednocześnie unikając wyszczególnienia nazw odmian, które są mało znane, jako że generalnie na rynku produkty te znajdują się pod nazwami handlowymi. Pozwoliłoby to uniknąć sytuacji, w których czasem hybridy te są poddawane kontroli jako śliwki lub w ogóle nie są kontrolowane – w zależności od decyzji inspektora.

Liczni delegaci wyrazili swoją opinię, że wielkość handlu międzynarodowego tymi produktami nie jest bardzo wysoka, stąd nie ma potrzeby uwzględnienia ich w normie, co z kolei pozwoliłoby zachować normę w prostym układzie. Jeśli zajdzie taka potrzeba kwestia ta może zostać rozpatrzona na przyszłej sesji.

Sekcja Branżowa poleciła Grupie Roboczej usunąć zalecenie i pozostawić dotychczas obowiązującą normę.

e) wiśnie

Tekst zalecenia kończy swój okres próbny w listopadzie 2006 roku.

Delegat Stanów Zjednoczonych poinformował, że w ciągu ostatnich trzech lat wielkość produkcji wiśni bezpestkowych w Stanach Zjednoczonych oraz ich sprzedaży na rynku międzynarodowym wzrosła do 400 ton oraz, że odnotowano roczny wzrost popytu i produkcji na wiśnie bezpestkowe średnio o 25%. Nie dotyczy to odmian specjalnych lecz tych odmian, które zostały potraktowane promotorem wzrostu przed mechanicznym zbiorem.

Zaproponował wprowadzenie zmian do normy EKG/ONZ na wiśnie (FFV-13), tak aby norma miała zastosowanie zarówno do wiśni z pestkami jak i bez pestek, pod warunkiem, że ich skórka nie jest uszkodzona i nie nastąpił wyciek soku.

Po krótkiej dyskusji Sekcja Branżowa zdecydowała włączyć wiśnie bezpestkowe do normy poprzez:

- usunięcie z sekcji wymagania minimalne określenia „z szypułką”;
- wniesienie poprawki w wymaganiach minimalnych, tj. „nieuszkodzone, brakujące pestki nie są uważane za wadę, jeśli skórka owocu nie jest uszkodzona i nie nastąpił znaczny wyciek soku”, aby zapewnić, że wiśnie które pozbawione zostały szypulek nie są uszkodzone,
- włączenie wiśni bezpestkowych do sekcji dotyczących prezentacji i znakowania,
- zachowanie możliwości znakowania określeniem „wiśnie bez pestek”, „Picota”, jako określeniem powszechnie stosowanym w handlu.

Sekcja Branżowa poleciła Grupie Roboczej utrzymać zalecenie w formie zawartej w Addendum 3 do niniejszego raportu na okres próbny do listopada 2006 roku.

f) brzoskwinie i nektaryny

Sekcja Branżowa postanowiła dokonać zmiany w tekście zalecenia. W sekcji dotyczącej minimalnych wymagań w zakresie dojrzałości wyrażenie „z nie uszkodzoną skórką” zostało wykreślone.

g) trufle

Delegat Francji poinformował, że okres próbny zalecenia przebiegł pomyślnie i między – profesjonalne uzgodnienie oparte na zaleceniu EKG/ONZ zostało zawarte.

5. Propozycje nowych norm EKG/ONZ

Projekt normy EKG/ONZ dla borowików – TRADE /WP.7/GE.1/2005/14

Nieformalna grupa robocza (Finlandia, Francja, Słowacja, Bułgaria) poinformowała Sekcję Branżową, że osiągnięto porozumienie i projekt normy, przygotowany przez Finlandię, może zostać wypróbowany w praktyce. W trakcie sesji do projektu normy zgłoszone zostały następujące poprawki:

- określenie „zielonkawe zabarwienie warstwy rurek na spodniej części kapelusza” zostało wykreślone z sekcji dotyczącej minimalnych wymagań,
- w II klasie zielonkawe zabarwienie zostało dopuszczone,
- w sekcji minimalne wymagania wniesiono następująca poprawkę: „nieuszkodzone; nóżka musi być przytwierdzona do kapelusza; część trzonu zanieczyszczona glebą może być przycięta; borowiki pokrojone na połówki prostopadle do osi podłużnej są uważane za nieuszkodzone”.

Sekcja Branżowa zdecydowała polecić Grupie Roboczej zaakceptowanie tekstu normy dla borowików w formie zawartej w Addendum 4 do niniejszego raportu jako nowe zalecenie EKG/ONZ na okres próbny dwóch lat do listopada 2007.

6. Uwagi do tekstów ogólnych

a) świadectwo kontroli

Na ostatniej sesji Grupy Roboczej została utworzona nieformalna grupa robocza (Wielka Brytania, Sekretariat, UN/CEFACT), której zadaniem było przejrzanie i porównanie obecnie obowiązujących świadectw kontroli ze wzorem rekomendowanym przez ONZ.

Grupa poinformowała, że spotkanie z przedstawicielami UN/CEFACT i SITPRO (Organizacja Rządowa Wielkiej Brytanii, której celem jest uproszczenie procedur handlowych) miało miejsce na początku roku. Na spotkaniu ustalono następujące problemy związane z obecnie obowiązującym świadectwem kontroli:

- brak możliwości dodania arkusza w celu wystawienia pojedynczego świadectwa na większą ilość produktów; potrzeba funkcjonowania takiego formularza sprawiła, że państwa zastosowały rozwiązania, które nie są zharmonizowane;
- brak pola do wpisywania adnotacji odnośnie wyjątkowych partii (*ang. unique consignment*), tak aby połączyć daną partię i świadectwo kontroli;
- brak harmonizacji ze wzorami dokumentów handlowych ONZ; harmonizacja świadectwa kontroli ze wzorami dokumentów handlowych ONZ zharmonizowałaby również świadectwo z wieloma innymi dokumentami wystawianymi w handlu, co ułatwiłoby posługiwanie się świadectwem, jak również przygotowanie dokumentu do użycia w systemie UNEDocs (elektronicznej obsługi i przepływu dokumentów) i innych elektronicznych systemach aplikacji.

W następstwie spotkania, SITPRO³ stworzyło nowy formularz (INF. 17), który jest zgodny ze wzorem ONZ i posiada możliwość dodawania arkuszy.

Sekcja Branżowa przyjęła propozycję i zasugerowała kilka zmian:

- następujące zdanie: „kiedy jest kilku pakujących określenie „różni” może być użyte”, wykreślono z wytycznych do wypełniania formularza (pole nr 5), ponieważ kilka państw wymaga zamieszczania nazwy każdego z pakujących;
- zaproponowano współpracę z UNEDocs i WCO⁴ odnośnie możliwości zastosowania kodów dla poszczególnych produktów i klas jakości, co umożliwiłoby zautomatyzowanie formularza poprzez pokonanie barier językowych;
- pole na pieczęć powinno zostać uwzględnione w dodawanym arkuszu,
- w polu 17 powinno być zamieszczone wyjaśnienie, że nie wszystkie partie poddawane są kontroli, lecz czasem akceptowana jest samokontrola;
- pole opisowe znajdujące się pod polem 4 powinno zawierać informacje dla kogo dany formularz jest przeznaczony.

Sekcja Branżowa poprosiła Wielką Brytanię o zebranie dalszych uwag i przygotowanie nowej wersji formularza oraz przekazanie go Grupie Roboczej celem przedyskutowania i zaakceptowania. Informacje nt. nowego formularza powinny również zostać przeniesione do Kodeksu Żywnościowego i Systemu OECD, aby w przyszłości stosowany był jeden zharmonizowany formularz. Sekretariat został poproszony o podtrzymanie dalszej dyskusji z ONZ/CEFACT, aby sprawdzić, czy nowy formularz mógłby być zintegrowany z elektronicznym systemem aplikacji.

Sekcja Branżowa podziękowała SITPRO za współpracę przy opracowaniu nowego świadectwa kontroli.

b) standardowy układ normy / stosowanie normy

---

³ Simplifying International Trade – Międzynarodowa Organizacja Ułatwiania Handlu

⁴ World Customs Organization – Światowa Organizacja Celna

Normy EKG/ONZ są stosowane na różnych etapach obrotu handlowego, a w niektórych państwach także w obrocie krajowym. Poprawiona i uzupełniona norma dla owoców kiwi precyzuje wymagania minimalne dotyczące dojrzałości owoców na etapach następujących po wysyłce.

Z drugiej strony Protokół Genewski i każda norma zawiera klauzulę, że „celem normy jest zdefiniowanie wymagań jakościowych <NAZWA PRODUKTU> na etapie eksportu, po przygotowaniu i zapakowaniu.

Na wcześniejszych sesjach, różne sekcje branżowe oraz grupy robocze rozważały możliwość wykreślenia odniesienia do etapu eksportu.

Propozycja delegacji Niemiec oparta została na rozporządzeniach Komisji Europejskiej i zawierała wykreślone odniesienie do etapu eksportu, paragraf dopuszczający niewielkie uszkodzenia i utratę świeżości na etapach następujących po wysyłce oraz paragraf dotyczący zastosowania norm na wszystkich etapach obrotu handlowego i zobowiązania dla dysponenta towaru, że nie wprowadzi do obrotu produktów nie spełniających wymagań normy.

Propozycja ta wzbudziła wiele kontrowersji i wywiązała długą dyskusję. Wszystkie delegacje potwierdziły fakt, że normy EKG/ONZ są stosowane na różnych etapach obrotu, ale nie osiągnięto porozumienia nt. wykreślenia odniesienia do etapu eksportu oraz włączenia zaproponowanych przez delegację Niemiec paragrafów. Stwierdzono, że włączenie kolejnej klauzuli do norm spowodowałoby utrudnienia w ich stosowaniu.

Delegaci zgodzili się, że normy EKG/ONZ zawierają informacje czysto techniczne i dlatego powinny zawierać klauzule odnoszące się wyłącznie do produktu, a nie do zastosowania normy.

Powinno to być zgodne z Protokołem Genewskim.

Sekcja Branżowa zaprosiła delegatów do rozważenia tej kwestii i przesłania ewentualnych uwag do Sekretariatu. Zauważyła również, że temat ten powinien zostać rozpatrzony przez inne sekcje branżowe oraz grupy robocze w ramach ich kompetencji. Sekretariat poinformował, że przygotowuje nową propozycję na spotkanie Grupy Roboczej, opracowaną na podstawie nadesłanych uwag i dyskusji prowadzonych w ramach innych sekcji branżowych.

c) doświadczenia z wykorzystaniem szablonu dotyczącego próśb o włączenie do normy odmian jabłoni

Na ostatniej Sesji przedstawiono uaktualnioną wersję szablonu (patrz TRADE/WP.7/GE.1/2004/25/Add.9). Delegacje zostały poproszone o zgłaszanie jakichkolwiek uwag dotyczących wykorzystania tego szablonu oraz o podjęcie decyzji czy podobny szablon powinien zostać stworzony dla innych produktów.

Po długotrwałej dyskusji delegaci zgodzili się, aby tylko odmiany o handlowym znaczeniu dla międzynarodowej wymiany zostały włączone do normy, ponieważ głównym celem norm było ułatwienie wymiany pomiędzy państwami. Dlatego kryteria włączenia odmian do norm powinny być precyzyjnie zdefiniowane. Brano pod uwagę między innymi wielkość wymiany, konkretny udział procentowy w handlu międzynarodowym lub tonaż.

Sekcja Branżowa wskazała, że nie tylko nowe odmiany powinny być brane pod uwagę, ale również istniejąca lista odmian, która jest bardzo długa.

Przedstawiciel Wielkiej Brytanii zaproponował koordynację uproszczenia listy odmian. Poprosił delegatów o nadsyłanie do grudnia 2005 listy maksymalnie 30 odmian o największym znaczeniu i które powinny pozostać na liście. Delegacja Wielkiej Brytanii, na podstawie otrzymanych informacji, chce przygotować nową propozycję na następną Sesję w 2006 roku.

d) zakres kompetencji / Podręcznik Procedur Prac dla Grupy Roboczej i jej Sekcji Branżowych

Nieformalna grupa robocza spotkała się podczas ostatniej sesji Grupy Roboczej i poczyniła postępy w przygotowaniu tekstu, natomiast potrzeba jeszcze dalszej pracy, zanim propozycja zostanie przedstawiona Grupie Roboczej.

Generalne Zasady Handlu EKG/ONZ

Sekretariat poinformował, że stare publikacje dotyczące zasad handlu zostaną zawieszona na stronie internetowej EKG/ONZ, aby wszystkie delegacje mogły zapoznać się z ich treścią i zaproponować jak je wykorzystać. Zaproponowano następujące rozwiązania:

- pozostawić je w niezmięnionej formie, jeżeli w dalszym ciągu są użyteczne dla handlu,
- wykreślić je z listy publikacji, jeżeli nie są już aktualne,
- rozpocząć ich aktualizację.

7. Zastosowanie kodów kreskowych w normach EKG/ONZ – możliwość zharmonizowania kodów na poziomie międzynarodowym

Delegacja Niemiec przypomniała, że na ostatniej sesji zaproponowała, aby kody kreskowe, które mogą być wykorzystane w normie zamiast nazwy i adresu pakującego/przepakowującego, powinny być zamieszczone na opakowaniu produktu razem z kodem ISO państwa, które wystawiło dany kod kreskowy.

Umożliwiłoby to identyfikację pakującego, nawet jeśli kraj pochodzenia produktu byłby inny niż kraj, który ten kod wystawił. Pozwoliłoby to uniknąć problemów związanych z faktem, że różne państwa mogą wystawić ten sam kod kreskowy dla różnych pakujących.

Zdecydowano, że propozycja ta powinna zostać przedyskutowana na spotkaniu Grupy Roboczej, jako że dotyczy również innych norm.

8. Strategia WHO dotycząca diety, aktywności fizycznej i zdrowia

Sekretariat przedstawił raport nt. przeprowadzonych działań powiązanych ze strategią WHO. Wyprodukowano serię pocztówek w celu promowania spożycia świeżych owoców i warzyw oraz Sekretariat uczestniczył w warsztatach nt. promocji diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Sekretariat planuje również wyprodukowanie plakatów, w oparciu o pocztówki, w współpracy z WHO, Kodeksem i OECD.

Delegacja Niemiec zauważyła, że należałoby zmienić dotychczasowy slogan „ile owoców dziś zjadłeś?” oraz, że najlepszym sposobem zachęcenia dzieci do jedzenia owoców i warzyw jest ich edukacja, począwszy od najmłodszych lat.

Delegacja Szwecji poinformowała, że badania przeprowadzone w Szwecji wykazały, że spożycie owoców i warzyw jest ściśle powiązane z ich ceną.

Delegacja Francji zasugerowała zaproszenie reprezentantów narodowych organizacji promujących spożywanie świeżych owoców i warzyw do zaprezentowania swoich inicjatyw na spotkaniu. Sekcja Branżowa zgodziła się, że byłoby to interesujące.

Sekretariat zachęcił wszystkie delegacje do przesyłania pomysłów na slogany, które mają być zamieszczone na plakatach, aby przedyskutować je z partnerami projektu.

9. Lista instytucji wyznaczonych do wymiany informacji w przypadku stwierdzenia niezgodności

Sekcja Branżowa uznała, że taka lista byłaby bardzo pomocna i powinna zostać stworzona w oparciu o istniejącą listę OECD lub w oparciu o listę organów koordynujących przygotowaną przez Komisję Europejską. Sekretariat poprowadzi prace związane z przygotowaniem skonsolidowanej listy albo zamieścić link do listy znajdującej się na stronie internetowej OECD.

10. Stosowanie norm EKG/ONZ

Delegacja Niemiec dokonała przeglądu listy państw akceptujących normy EKG/ONZ i zaproponowała uproszczenie jej. Ich zdaniem, najważniejsze jest wiedzieć, czy norma jest akceptowana i czy jest stosowana.

Sekcja Branżowa przyjęła propozycję i zgodziła się, że najważniejszą kwestią jest wyjaśnienie znaczenia terminów „akceptować” i „stosować”.

Po krótkiej dyskusji Sekcja Branżowa uzgodniła definicję terminów „akceptować” i „stosować” dla norm EKG/ONZ dotyczących świeżych owoców i warzyw.

„Akceptowanie normy EKG/ONZ” oznacza, że tekst normy został przyjęty przez Grupę Roboczą WP.7 i / lub przez członków Systemu OECD.

„Stosowanie normy” oznacza zaimplementowanie treści normy do prawa narodowego.

Sekcja Branżowa podkreśliła, że w tym wypadku Grupa Robocza WP.7 działa w imieniu wszystkich członków Wspólnoty Europejskiej (niezależnie od obecności podczas głosowania) oraz członków Systemu OECD.

Sekcja Branżowa poprosiła Sekretariat Grupy Roboczej WP.7 oraz sekretariat Systemu OECD o potwierdzenie przez swoich prawnych doradców, czy przyjęte znaczenia obydwu terminów są poprawne, czy pisemna procedura akceptacji danej normy, w przypadku nieobecności delegacji danego państwa na określonym spotkaniu, jest potrzebna.

W przypadku państw nie będących członkami Wspólnoty Europejskiej ani Systemu OECD Sekcja Branżowa uznała, że „akceptowanie” normy odbywa się przez obecność delegacji na danym spotkaniu lub przez potwierdzenie akceptacji danej normy na piśmie.

Opcja, że przemysł i/lub inspekcje uważają stosowanie normy EKG/ONZ jako dobrowolne zalecenie, bez ich implementacji do prawa narodowego, jest odzwierciedlone w tabeli zawierającej listę państw akceptujących normy EKG/ONZ.

Sekcja Branżowa postanowiła nie precyzować, które państwa z listy, na którym etapie obrotu handlowego stosują normy.

Sekcja Branżowa poinformowała, że po weryfikacji prawnej inne sekcje branżowe powinny przedyskutować poprawiony dokument, aby Sekretariat mógł przygotować jednolitą propozycję dla Grupy Roboczej. Delegacje zostały poproszone o dostarczenie dodatkowych informacji do Sekretariatu.

11. Warsztaty, seminaria, szkolenia i inne działania dotyczące rozpowszechniania stosowania norm EKG/ONZ

Sekretariat poinformował, że planowane są spotkania w Kazachstanie oraz Gruzji. Organizowanie takich spotkań przez Sekretariat jest ograniczone ze względu na dostępne środki finansowe.

Przewodnicząca Systemu OECD poinformowała, że spotkanie w Gruzji planowane jest na lipiec oraz, że na spotkaniu oczekiwani są również przedstawiciele państw z następujących regionów – Rosji, Armenii i Azerbejdżanu.

Delegacja Słowacji poinformowała, że międzynarodowe szkolenie będzie miało miejsce w Mojmirovcach, w dniach 12 – 14 września 2005 roku. Program szkolenia jest obecnie w przygotowaniu.

Delegacja Niemiec poinformowała, że w tygodniu poprzedzającym spotkanie Sekcji Branżowej, w Bonn odbyło się międzynarodowe spotkanie dla inspektorów ds. jakości. W warsztatach uczestniczyło 216 reprezentantów z 25 państw. W najbliższym czasie na stronie internetowej zawieszony zostanie raport ze spotkania oraz odpowiedzi na pytania zgłoszone przez państwa uczestniczące w spotkaniu.

12. Inne sprawy

Delegacja Francji poinformowała, że przed sesją otrzymała bardzo dużo nieformalnych dokumentów, część z nich dostępna była tylko w piątek przed sesją. Zdaniem delegacji Francji powinno to zostać zabronione i powinna zostać wyznaczona ostateczna data nadsyłania nieformalnych informacji.

Sekretariat odpowiedział, że trudno jest wyznaczyć ostateczną datę nadsyłania takich dokumentów, ich zadaniem jest umożliwienie przygotowania stanowiska na piśmie, po ostatecznym terminie wyznaczonym przez EKG/ONZ, aby ułatwić dyskusję podczas sesji.

13. Przyszłe prace i spotkania

a) data i miejsce przyszłej sesji

Następna sesja Sekcji Branżowej została wstępnie zaplanowana na 15 – 19 maja 2006 roku w Genewie.

b) przyszłe prace

Przyszłe prace będą zawierały tematy wymienione w agendzie na 52 sesję Sekcji Branżowej, stanowiącej Add.5 do niniejszego raportu. Dalsze propozycje należy zgłosić do Sekretariatu najszybciej jak to możliwe, najpóźniej na 12 tygodni przed kolejną sesją.

c) przygotowanie następnej sesji Grupy Roboczej

Decyzje zamieszczone w podsumowaniu zostaną przedstawione Grupie Roboczej.

14. Wybór przewodniczących

Sekcja Branżowa ponownie wybrała Pana Davida Holliday'a (Wielka Brytania) na przewodniczącego oraz Panią Ulrike Bickelmann (Niemcy) na vice – przewodniczącą.

15. Przyjęcie raportu

Sekcja Branżowa przyjęła raport z 51 sesji Sekcji Branżowej, opracowany na podstawie projektu raportu przygotowanego przez Sekretariat.